

THE 15TH ANNUAL HERZLIYA CONFERENCE

סימולציה – מלחמת לבנון

השלישית ?

עיקרי הממצאים והתובנות

אל"מ (מיל.) ד"ר שאול שי

הסימולציה - משתתפים

- **17 גורמים** – ישראל, ארה"ב, רוסיה, האיחוד האירופי, האו"ם, **חיזבאללה**, לבנון, סוריה (אסד), ארגוני אופוזיציה סוריים, **המדינה האסלאמית**, איראן, **הרש"פ**, **חמאס**, הליע"ר, מצרים, ירדן, סעודיה.
- **הגורמים יוצגו ע"י 29 מומחים** בתחום המדיניות וקבלת ההחלטות, הביטחון והאקדמיה.

תרחיש א' – הסלמה בזירה הצפונית

האם ניתן למנוע מלחמת לבנון שלישית?

- (1) ישראל בצעה תקיפה בסוריה ובשטח לבנון לסיכול העברת משלוח טילי קרקע-קרקע מתקדמים לחזבאללה.
- (2) חזבאללה מגיב בירי 41 רקטות לעבר מטרות אזרחיות וצבאיות ברמת הגולן, כתוצאה מכך, לישראל חמישה הרוגים ועשרים פצועים.
- (3) ארה"ב ואיראן מודיעות, כי הסכם הגרעין יחתם ב-30 ביוני 2015.
- (4) בעראק נערכים כוחות הממשלה, המיליציות השיעיות והכורדים, בסיוע ארה"ב ואיראן, למערכה עיקרית על העיר מוסול.
- (5) המורדים החות'ים כובשים את עדן, איראן משגרת סיוע צבאי. גורם חות'י בכיר מאיים בסגירת מיצרי באב אלמנדב לשייטת ישראל.

ממצאים ותובנות

1) ישראל החליטה להגיב באופן מידתי ומתון על מנת למנוע הדרדרות למלחמת לבנון שלישית (זאת כפועל יוצא מאינטרסים שלה, לחצים חיצוניים, ומסרים שחזבאללה אינו מעוניין בהסלמה מבחינתו).

המשמעות – השלמה ישראלית עם שינוי כללי המשחק מול חזבאללה.

2) הסכם הגרעין עם איראן לא הושפע מהמשבר המסתמן וכל הגורמים המעורבים בהסכם שואפים לממשו במועד שנקבע עד תום יוני 2015.

3) רוסיה הפגינה מעורבות חסרת תקדים, בניסיון למנוע מלחמה (זאת על מנת להגן על האינטרסים שלה במזרח התיכון).

במסגרת זו **הציעה הסדר** בסוגיית מניעת העברת יכולות אסטרטגיות לחזבאללה ועל-ידי כך למנוע מתיחות עתידית בין ישראל לבין חזבאללה, איראן ומשטר אסד. זאת, **בדומה להסדר שהובילה בנושא הנשק הכימי בסוריה**.

4) דאע"ש, ג'בהת אלנצרה וארגוני אופוזיציה נוספים יפעלו בכל העוצמה נגד משטרו של אסד ובעלי בריתו במצב, בו חזבאללה יהיה עסוק במערכה עיקרית נגד ישראל.
זהו גורם מרתיע עיקרי של חזבאללה בכל עימות עתידי מול ישראל.

5) דאע"ש הופך לגורם כח משמעותי אזורי וגלובלי, כאשר ביכולתו לפעול במקביל ממספר זירות נגד הקואליציה המערבית/ערבית ונגד מדינת ישראל.

6) איראן הופכת להיות גורם הכח המשפיע ביותר בעראק, בסוריה, בלבנון ובתימן.

7) השתלטות החות'ים, בעלי בריתה של איראן, על תימן ואיום בפגיעה בחופש השייט נגד ישראל נענו במהלכים אמריקניים להכלת ההשפעה האיראנית ושמירת חופש השייט באזור עבור כל הגורמים, כולל ישראל.

8) במציאות המורכבת ומרובת העימותים האלימים במזרח התיכון, **הסוגיה הפלסטינית נדחקת לשולי האינטרסים של מרבית השחקנים המרכזיים.**

תרחיש ב' – היום השלישי למלחמת לבנון השלישית

כיצד ניתן לסיים את המלחמה?

- (1) במהלך שלושת ימי הלחימה נורו על-ידי חזבאללה כ-4,500 רקטות וטילים, מרביתם לעבר צפון המדינה; טילים פגעו גם באזור המרכז. חזבאללה השתלט על הכפר ע'ג'ר ונהדף נסיון תקיפה שלו על משגב עם. נורו טילי חוף-ים לעבר כלי שיט ישראליים, הופלו שני מזל"טים של חזבאללה מול חופי חדרה ונתניה.
- (2) בלחימה עד כה לישראל כ-120 הרוגים ולמעלה מ-800 פצועים, נמל חיפה ונתב"ג סגורים, פגיעות רבות במבנים ובתשתיות.
- (3) הלחימה מתבצעת הן מלבנון והן מרמת הגולן הסורית.
- (4) צה"ל תוקף באמצעות חיל האוויר יעדים של חזבאללה בלבנון ובסוריה, וכן תשתיות בלבנון. עיקר מערך הטילים ארוכי הטווח הושמד, כמו-כן הושגו פגיעות רבות בתשתיות הארגון ונהרגו מספר בכירים בשורותיו.

(5) ישראל נתונה למתקפת סייבר מאסיבית.

(6) ארגון הג'האד האסלאמי הפלסטיני שיגר 30 רקטות מרצועת עזה לעבר מטרות בישראל. ישראל הגיבה בתקיפות אוויריות ברצועת עזה.

(7) באזור חברון נחטף אזרח ישראלי. ארגון הג'האד האסלאמי הפלסטיני נטל אחריות.

(8) נמשכים המגעים לקראת חתימת הסכם הגרעין בין המעצמות לבין איראן ב-30 ביוני.

(9) במערכה במוסול נתקלים כוחות הקואליציה בקשיים מול דאע"ש. בסוריה שב דאע"ש והשתלט על מחנה הפליטים ירמוכ ליד דמשק.

(10) בעקבות ההסלמה במזרח התיכון נסקו מחירי הנפט והגז בעולם.

ממצאים

(1) ישראל מפעילה בעיקר את כוחה האווירי נגד יעדי חזבאללה בלבנון וברמת הגולן, מתבצע גיוס מילואים כללי לקראת אפשרות של מערכה קרקעית בלבנון. ישראל תוקפת את המטכ"ל הסורי בדמשק כאיתות לקואליציה של אסד-איראן-חזבאללה לגבי המחיר שהן עלולות לשלם, אם תמשך המערכה.

(2) ארה"ב והאיחוד האירופי מגבות את ישראל, אך יחד עם זאת פועלות להפסקת הלחימה (בתנאים שיהיו מקובלים על ישראל).

3) חזבאללה מעוניין להגיע בהקדם להפסקת אש, כאשר להבנתו הוא כבר השיג את מירב ההישגים ומתוך רצון לשמרם.

4) במידה וישראל תבצע מהלך קרקעי, הארגון ימשיך בלחימה נגד ישראל תוך המשך שיגור רקטות עד לנסיגת החיל הישראלי האחרון.

5) רוסיה פועלת באגרסיביות חסרת תקדים תוך בניית זיקה בין הזירה המזרח תיכונית לבין מהלכיה באוקראינה ובמדינות הבלטיות.

רוסיה שיגרה "מתנדבים" ללבנון והקימה מחנות סיוע הומניטארי בסמוך לאתרים אסטרטגיים של חזבאללה, על מנת להגן על "הפליטים".

6) רוסיה מנהלת לוחמה פסיכולוגית ולוחמת סייבר נגד ישראל – הפצת ידיעות על פגיעת סייבר במערך "כיפת ברזל".

7) למרות המלחמה, נמשכות ההכנות לחתימת הסכם הגרעין עם איראן.

8) דאע"ש וג'בהת אלנצרה משתפות פעולה בהתקפה המתוכננת על דמשק.

9) למרות רטוריקה מתלהמת, החמאס פועל למניעת הסלמה מול ישראל באמצעות העברת מסרים בערוצים שונים, ביניהם דרך מצרים.

10) הליגה הערבית מגנה בפומבי את המהלכים הישראליים, אולם בפועל תומכת בהמשך הפגיעה בחזבאללה ובאינטרסים האיראניים.

תובנות

- מערכה ממושכת עם ישראל (בעיקר נגד מהלך קרקעי של צה"ל) במקביל ללחימה נגד דאע"ש וג'בהת אלנצרה, עשויה ליצור איום קיומי על הארגון. חיזבאללה מודע לכך ולכן יחתור למערכה קצרה מול ישראל בה יפגין הישגים שיסיעו לחזק את מעמדו בזירה הלבנונית.
- מדינת ישראל יכולה עם תרצה בכך להביא למיטוט משטרו של אסד ולפגיעה קשה בחיזבאללה אולם היא מסתכנת בסלילת הדרך לניצחון דאע"ש וג'בהת אלנצרה בסוריה וגלישת המלחמה מסוריה ללבנון.

תובנות

- ישראל צריכה לפעול למניעת הסלמה בזירה הפלסטינית (כאשר גם לגורמים הפלסטינים המרכזיים אינטרס דומה).
- קיימת תאימות אינטרסים היסטורית בין ישראל למחנה הסוני הפרגמטי (מצרים, ירדן, ערב הסעודית ומדינות המפרץ) ועל ישראל לנסות ולקדם שיתוף פעולה חשאי\ גלוי עם מדינות אלה.
- רוסיה הופכת לשחקן משמעותי במזה"ת והדבר בולט לנוכח החולשה האמריקאית באזור. ישראל תצטרך להתמודד עם המעורבות הגוברת של רוסיה.
- לנוכח המציאות הדינמית והסיכונים לביטחונה של ישראל מודגשת ביתר שאת חשיבות היחסים המיוחדים עם ארה"ב.